

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

Kiadja: Az Erdélyi Ref. Egyházkerület „Egyházi Értekezlete“.

FELELŐS SZERKESZTŐ

TÓTFALUSI JÓZSEF,
ref. lelkész Maros-Vásárhely.

Megjelenik minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre 5 K. — f. Negyed évre 1 K 25 f.
Fél évre 2 K 50 f. Egy szám ára 6 f.

TARSSZERKESZTŐK

PAAL GUSZTÁV,
ref. koll. tanár Maros-Vásárhely.

S. SZABÓ JÓZSEF,
ref. koll. vallásnár Debreczen.

A Kálvin Szövetség működése.

A Kálvin Szövetség szociális és irodalmi szakosztálya november hó 2 -én látogatott ülést tartott.

A szociális szakosztály Bernát István országgyűlési képviselő elnöke alatt örömmel vette tudomásul, hogy a budapesti ref. tanonc-otthon megnyitása és hogy a marosvásárhelyi tanonc-otthonnak a kereskedelmi miniszter úr önagyméltósága segélyt helyezett kilátásba. A munkás-otthont az V—VI. kerület külső részén óhajtja létesíteni és a katecheta testület is sülyt helyezvén ezen vidékre, a budapesti református egyháztanácshoz emlékiratot intéz ezen területen állandó összejöveteli helyiség szerzésére, mely egy állandósított katecheta vezetése alatt állana.

A dunamelléki református egyházkerülethez feliratot intéz, hogy a dohánygyárból bérelt épületrészbe áthelyezendő theológia mellett az egyetemi hallgatók részére diák-otthon szervezése is tervbe vétessék. Az eziránti felirat megszerkesztésére dr. Kovács Ernő országgyűlési képviselő kéretett fel.

A diakonissa ügyet pártfogásba veszi a vidéki összejöveteleknél propagandát csinál az ügynek, egyúttal a Bethesda ref. kórházra mindenütt felhívja a hallgatók figyelmét és a két diakonissát tartó és nevelő egyletet támogatásba ajánlja.

Az üdvözlő és condoleáló táviratok tultengését a jótékonyág gyakorlásával olyképp reméli összefüggésbe hozni, hogy távirathoz hasonló úrlapokat hoz forgalomba, amelynek mérsékelt ára a Szövetség javára szolgálja és levélbélyeggel ellátva küldetnének szét az üdvözlendőknél, vagy oda, ahol részvétet nyilvánítanak.

nek. A halotti koszorúk tulpazarló divatja ellen is felép s propagandát indít az iránt a prot. lapokban és napilapokban, hogy a koszorúk megváltása a jótékony célra fordítsanak.

A házasságon kívül élők törvényes házasságra bírása tekintetében felhívja Budapesten a vallásoktató-testületet, hogy az iskolásgyermek ilyen viszonyban élő szüleit látogassák meg és keressék a módot a törvényes házasságra való ösztönzésnek.

A lelkész és tanító tagok általában az egyházközégen élén álló világi tagokhoz intézendő a titkár által szerkesztett kérdőpontok megbirálását dr. Versényi György felsőbb leányiskolai igazgató vállalta el.

A vasárnapi munkaszünet és a korcsmák vasárnapi és ünnepnap bezárása tárgyában nagy társadalmi akciót kíván indítani és úgy a fővárosban, mint a vidéken gyűléseket fog hirdetni. E tekintetben nem kíván a felekezeti korlátok között maradni, hanem keresi az érintkezést a társadalom különféle rétegével, miután ez nemzeti szociális kérdés és szükséges, hogy ez irányban az egész társadalom talpra álljon.

A községi szövetségek szervezetére vonatkozó a titkár által elkészített szabályzatot kiadta a bizottság Kiss József esperesnek megbirálás végett.

Az irodalmi szakosztály Gonda Béla min. tanácsos elnöke alatt elhatározta, hogy felhívja tagjait, miszerint a vidéki városokat és falusi embereket érdeklő szociális kérdésekről irjanak könnyű modorban felolvasásra alkalmas műveket, amelyeket a vidéki összejöveteleken fel lehessen használni.

Dr. Kovács J. István theol. magántanárt felkérte, hogy Peabody: „Jézus és a társadalmi kérdés“ című

zem . . . kezét fojemre teszi és vigasztal engem, biztat és erősít. Nem félek én még ha fe kell is szálnom abba a sötét völgybe . . . Ő ott is velem lesz.“

Igy beszélt a beteg. András csak hallgatott. János pedig néhány barátságos szót váltott az öreggel, azután eltávoztak.

„Nos hogyan tetszett András?“

András elővette a pipáját s rágyújtott, mintha közben gondolkodott volna, hogy mit is feleljen.

„Szép, szép. Ugy látszik, hogy ez a kórház nagyon jó kezekben van.“

„Bizony jó kezekben András. Az Ur Jézus kezeiben. De most hamar ugorj nek fel erre a villamosra!“

* * *

Nemsokára elértek egy szűk utcába. Az utcát csaknem betöltötte egy sereg ember, kik nyilván várakoztak valamire. Amint közelebb mentek, látták, hogy megnyílik egy kapu s az emberek özönlöttek az épületbe.

„Ide megyünk mi is András!“ Bementek. Egy óriási teremben sok-sok asztal mellé telepedett az utcáról bejött sokaság. András és János is leültek és szemlélődtek. Egy sereg fáradt ember! Hatszáz hajléktalan vándor, — egy levert sereg. Lleverte őket az élet könyörtelen küzdelme. Arcukon a kétségbeesés, szemükben a lemondás és elkeseredés. Egy nagy csésze kávé, egy nagy darab vajjas kenyeret és süteményt kapott mindenki. Azután egy számukra rendezett hangverseny következett.

Megható látvány volt ez. András nagy érdeklődéssel figyelte az arcokat. Sokáig tudta volna nézni ezt az embertömeget, de vezetője siettetete.

„Láttunk itt is eleget — szölt János — menjünk tovább“

„Menjünk! De előbb hádd tegyek a perselybe én is adományt. Én igazán tudom sajnálni azokat, kiknek nincs hol fejüket lehajtania.“

„Jézusnak sem volt hol fejét lehajtania, András. De még most egy helyre szeretnék elvinni. Nincs messze. Tudom, hogy otthon várnak a vacsorával, de áldozd fel ezt a kis időt, — nem fogod megbánni.“

András engedelmeskedett.

Néhány pere múlva ismét egy nagy épület kapuja előtt állottak. Becsengettek. János engedélyt kért az igazgatóságtól, hogy körül nézhessenek. Bementek egy nagy terembe, melyben hosszú asztalok mellett gyermekek vacsoráztak. Éppen most mondták az imá: „Aki ételt italt adott, annak neve legyen áldott!“

„Miféle gyermekek ezek?“ kérdé András Jánostól sugva.

„Árvák!“ felelt János megindultan. „Szegények! Nincs otthonuk, nincs apjuk, nincs anyjuk. A legtöbbjét úgy szedték fel az utcán. Jézus ezekről is

gondot viselt. Mikor a földön járt ölébe vette a kis gyermekeket és megáldotta őket. Gondold meg! Nincs e Jézus e gyermekek közt? Aki egy ilyen kicsinynek gondját felveszi, az Jézus gondját veszi fel. Bizony barátom mindaddig, míg ilyen gyermekek gondját felveszik, Jézus nem halt meg, hanem él. Kérdezd meg azoktól, kik nem hisznek Krisztusban, hogy kiknek vették fel gondját, kiknek segítenek hordozni az élet terhét? Szegény gyermekek! Mi lenne belőletek, ha Jézus nem szeretne titeket!“

András eleget látott.

„Menjünk most már haza János. Nekem is vannak gyermekeim . . .“

„Ez csak egy kis mutató volt“ — szölt János, amint az utcára értek. — „Sok minden van még, amit megmutathatnék neked, de azt hiszem, hogy most már ideje, hogy haza menjünk. Kíván m András, hogy most már haza mégysz és látod gyermekeidet, lásd meg közöttük is azt a jó megváltót, kit most kerestünk és láttunk ezen helyeken.“

„Köszönöm — köszönöm János bátyám. Mondhatom, hogy többet ért most ez a te prédikációd, mint sok más, amit eddig hallottam. Felnyitottad szemeimet. Most már én kérlek valamire. Holnap vasárnap. Légy szives elfáradni hozzám, hogy együtt mehessünk a templomba. Rég nem voltam már, de most nagyon vágyom eljárni rendesen.“

„Helyes. Mondhatom a templomban is megtalálod Jézust!“ kiáltott fel örömmel János.

Ezután a két férfi barátságosan elvált egymástól.

* * *

Hát te, kedves olvasóm, kerested-e már Jézust? És megtaláltad-e? Vagy talán úgy gondolod, hogy minek keresd s miért találd meg? Egy nagy ok, csodálatos tény és reád nézve élet evágó tény az, mely lelkiismeretednek ezt sugja, ezt parancsolja, keresd a Jézust! Mi ez a csodálatos tény? Az, hogy Jézus él. Nemcsak van, hanem él. Él az a Jézus, akiről bármily keveset tudsz is, de annyit bizonyára tudsz, hogy ő volt az, ki nemcsak legjobban szerette, hanem legjobban tudta, bírta is szeretni az embereket. Neki volt hatalma segíteni ott és úgy, ahogy Ő akart. Saját szavai szerint Jézus azért jött, hogy megtalálja, am elveszett vala, azért jött, hogy legyen életünk, örök életünk, hogy megmentsen a bűntől, kárhóztól és igazán boldogá tegyen minket. És ez a Jézus most is él. Keresd Őt és megtalálod. Keresd ott, hol baj és szenvedés részvétért, segélyért jajgat és sir. Ott van Ő. Keresd ott, hol békés öröm, tiszta nemes élet tud diadalmaskodni a bűn, a szenvedély s a kétségbeesés felett ott van Ő. Keresd! Ha Őt megtaláltad, akkor megtanulod mily boldogság élni abban a tudásban, hogy nem kell többé keresned semmit, mert megtaláltál mindent.

Keresd, mert Ő is keres téged. Addig meg nem találhat, míg te nem keresed Őt. Míg szivedben nincs vágy utána, addig hiába találna meg téged

„Keressetek buzgón és megtaláltok!”
Téged keresünk Uram, hogy bűn s átok
Erőt ne vegyen mi rajtunk, légy nekünk
Égi utunk, igazságunk, életünk.

A Teleki-család a marosvásárhelyi református kollégium történetében.

A közszükségletek között azonban ugylátszik nemcsak a kenyér szerepelt a kollégium háztartásában, mert a család több ízben gondoskodik .. ásnemű adományokról is. Gróf Teleki Lajos özvegye, Bethlen Kata asszony 1777-től kezdve gabonán kívül bort is küldözget, amelynek ára 1785-ig 224 forintnál többet tett ki, tehát nem is olyan kis mennyiségű lehetett. Ugyanő a híres czelnaiból 1785-ben és 1786-ban négy hordóval küldött az iskolának elemózsia címen. A mi legértekesebb, a könyvtár gyarapítására. Sokkal érthetőbb gr. Teleki Mihályné ajándéka, aki 1810-től kezdve a nyulasi és sárdi szőlők dézsmáját beteg diákok erősítésére és gyógyítására ajándékozta.

Természete, hogy ez a gazdag főúri család nem egy szegény tanulóknak is pártfogója volt. Közülök csak egyet említsünk meg: Antal Jánost, aki a kollégiumnak 1801-től 1836-ig tanára volt és innen a püspöki székbe jutott. Te eki Sámuel, a cancellár tanítottatta őt, mint alumnust; legelsőbben is Sáromberkén lett a grófnak udvari papja, s amidőn két hónap múlva innen Vásárhelyre választották meg; az tán is a legjobb viszony volt a két férfi között s Anta János a grófnak könyvtára felállításánál is segélyére volt. Különben is a cancellár egyike az iskola legbővebb kezű pártfogóinak. 1811-ben 12000 forintos alapítványt tett az erdélyi kollégiumok számára, alumnusok, szegény tanulók jutalmazására és pályaművek díjazására. 1815-ben 1000 forintot adott theologusok számára és 600 forintot azok legjobb prédikációi jutalmazására, 1816-ban pedig 300 forintot kézikönyvek vásárlására. Érdekes az az alapítványa, melyet 1812-ben a bécsi ref. egyház számára tett 1500 forintban oly kikötéssel, hogy ha ez az egyház és iskola megszűnnek, az alapítvány szintén a vásárhelyi kollégiumra szálljon s a tanárok fizetésének javítására fordíttassék. A mennyire jellemzi ez a nagy cancellár buzgó kálvinista vallásosságát, ép oly erős bizonyága a vásárhelyi kollégium iránt soha meg nem szűnő szerető gondosságának is. Ugyanő még ugyanazon esztendőben egyazon célra még 466 rfrtot és 40 dénárt is adományozott.

Mint hogy a tanárok fizetése a régi jó időkben sem volt valami fényes, a Teleki család egyes tagjai

itt is gondoskodtak a gyöngye megélhetés könnyítéséről. Így a tanárok fizetésének pótlására gr. Teleki Rákhel, br. Keményné 1825-ben a malomfalvi szőlőtizedének e célra rendelkezésével, Teleki Julia pedig 1814-iki 4000 forintos alapítványával. Utóbbi, ki br. Kemény Zsigmondnak volt a neje, gondosságát magára a kollégiumra is kiterjesztette, midőn 1802-ben annak építési költségeire 1070 forintot ajándékozott. 1856-ban történt, hogy a kollégium számára gyűjtést indítottak meg s ekkor is gr. Teleki Domokos az egyházmegyékben összegyűlt összeghez 5000 forintot pótolta s egyelőre a pénz lefizetéséig, annak 5 százalékát fizette. Ezt a pénzt is a tanárok fizetésének javítására fordították. S ugyanő 1870-ben 500 forintot adott a jogakadémiai tanárok fizetése pótlására.

A XIX-ik században különben is egymást érik a Teleki család jótékonyágának nyilvánulásai a kollégiummal szemben. Ilyen az ifj. gr. Teleki Sámuelé, ki 1808-tól kezdve tóháti buza- és rozsdézmáját szegény tanulók segélyezésére ajánlotta fel. Gr. Teleki Domokos 1808. május 2-án 40 rfrtot adott egy fűvészkert felállítására, nyolc év múlva újra 1000 forinttal tette nevét emlékezetessé. Nagyobb-szerű adományt tett még 1858-ban Teleki Miklós egy 500 forint értékű urbéri kárpótlási kötelezvénynek, 1859-ben Károly ugyanannyi értékű földtehermentesítési-kötvénynek ajándékozásával. Teleki Domokos 1864-ben 2000 forintos alapítványt tett a szegény tanulók segélyezésére és 1864-ban Teleki Sámuelnek hasonnevű unokája 1078 forinttal megváltotta nagyatyjának azt az adományát, mely a sáromberki buzának tizedét rendelte kollégiumunknak és amelyet a Telekiek 1848-ig pontosan minden esztendőben rendeltetési helyére juttattak.

Oly gazdag és fényes névsor ez, amelyet itt befejeztünk, hogy annak minden neve örökké méltó emlékezetben marad nemcsak a kollégium, hanem a hazai közoktatásügy történetében is. S hogy nem halt ki e főúri családban a régi hagyományos szeretet a vásárhelyi iskola iránt, ez évben is bebizonyult akkor, mikor az újraépülő iskola segélyezéséhez 10.000 korona önkéntes adománnyal járult.

De ott vannak a Telekiek nemcsak az anyagi pártfogók sorában, hanem a család tagjai mindenkör élénk részt vettek a szellemi intézésben, a kormányzásban s a elügyelet nehéz munkájában és részt vesznek ma is. 1709-ben szervezték Nagyszébenben az ugynevezett főkonzisztoriumot, mely hivatalos volt a kálvinista egyház és iskolaügy vezetésére. Ekkor már gr. Teleki László egyik főgondnokká választott. Időrendben a család következő tagjai viselték a marosvásárhelyi kollégium főgondnoki állását: József 1718-ban, Sándor 1734—1754-ig, József. 1772—1796-ig, Lajos 1781. körül, Domokos 1784., Mihály és László 1786-tól kezdve, Domokos 1798-ig, az ifj. Domokos 1856—1876-ig. A jelenben is méltó részt vesz a család

Befizetett alaptőke: 1500.000 korona.
Takarékbetétek: 8 millió korona.

Agrár Takarékpénztár R.-Társ. Maros-Vásárhelyt.

Fiókhelyzetek. Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sepsiszentgyörgy, Székelykeresztúr, Székelyudvarhely.

A takarékossgot a lakosság minden rétegében előmozdítani, az erikai módon **házi takarékperselyeket** izléses, csinos kivitelben, zárva, kulcsok nélkül **ingyen** bocsátunk feleink rendelkezésére, a melyek által még a legkisebb összegek is könnyű módon megakaríthatók. Ezen házi takarékperselyeknek azon nagy előnyük van, hogy azokból pénzt a mi közbejöttünk nélkül kivenni nem lehet és így a fél annak a kísértésnek, hogy a megtakarított pénzt esetleg céltalanul elköltse, könnyen ellentállhat.

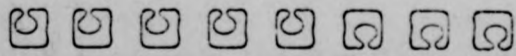
Ha legalább egy korona a perselyében összegyűlt, sziveskedjék intézetünkhöz járadni, a mikor a megkarított összeget a perselyből a t. cím jelenlétében kivesszük és a betéti könyvecskéjébe javára írjuk.

A perselyt zárva, kulcsok nélkül visszaadjuk és a pénzgyűjtés újból kezdődik.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

LEGJOBB

cement, gipsz, parketta, ablakredőny, Bohn-féle fedélcserép, mezőgazdasági gépek, a világ legjobb családi és iparos varrógépei, mosógép, jégszekrény, Dürkopp-kerékpr., gramophon, izzó-
lámpák, kábelek, szobacsengők.

Gyenge és erős áramu **villangszerelevények,**

villamos-esillárok, részletfizetésre is kaphatók:

FISCHER GYULA és FIAI cégnél
MAROS-VÁSÁRHELYT.

KALVIN-SZÖVETSÉG

Budapest, IX., Kálvin-tér 7.

Elnökök: Kenessey Béla, erdélyi ref. püspök, Kovácsy Sándor a budapesti ref. egyház főgondnoka.

Ügyvezető alelnök: Bernát István dr. orsz. képviselő.

Ügyvezető titkár: pálóczi Horváth Zoltán dr. ügyvéd.

A Kálvin-Szövetség célja a magyar kálvinista egyház híveit — a socialis érzék fejlesztése és a vallásosság megerősítése által — a társadalmi bajok felderítése, megelőzése és orvoslása végett egyesíteni. A református vallásu híveket társadalmi munkákra — az evangyéliom és Kálvin-szellemeiben a szeretet és puritán egyszerűség s a helyes jog- és kötelességérzet segítségével — előkészíteni, kiképezni, nevelni és rábírní.

Célja felolvasások, vándorgyűlések és vallásos összejövetelek tartása, socialis tantolyamok rendezése, socialis kérdésekről szóló és vallásos művek kiadása.

Az egyházközsegekben mutatkozó vallásos, gazdasági és társadalmi bajok orvoslása céljából vallásos és szórakoztató körök, egyletek s községi Kálvin-Szövetségek alakítása. Mindazok részére, a kik támogatásra szorulnak, otthonok, menedékhelyek s védelmi intézmények létesítése, vagy kezdeményezése, a munkásosztály művelése és védelme, a kivándorló hitsorsosok felvilágosítása és védelme.

Arra törekszik, hogy az egész ország kálvinistaságát egy táborba tömörítse s az egyházat erősítse, fejlessze, építse — ez által eleven, lüktető vallásos életet teremtsen. De emellett gazdaságilag is kívánja a ref. híveket erősíteni s ezért a gazdaszövetségek, gazdasági, hitel- s más szövetkezetek létesítését előmozdítani igyekszik.

A szövetség tagja lehet minden magyar honpolgár, — férfiak, nők, ifjak — egyaránt, továbbá egyházi és iskolai hatóságok, gyülekezetek, egyesületek, körök, ha az egylet céljait előmozdítani törekcsenek s tagsági kötelezettségüknek eleget tesznek.

Örökös tagok egyszersmindenkorra 500 kor., alapító tagok 150 koronát fizetnek, rendes tagok legalább évi 5 koronát, segítő tagok legalább évi egy korona tagsági díj fizetésére vállalnak kötelezettséget.

Taggyűjtő iver s ismertető füzetek a budapesti ref. lelkészi hivataltól kérhetőek (Kálvin-tér 7.) valamint P. Horváth Zoltánnál, mint a szövetség ügyvezető titkáránál is (IV. Ferencz József-rakpart 24.) kaphatók, s ugyanitt lehet tagul jelentkezni.

A tagok a választmány által időről-időre megállapított tagilletményben (hasznos és különféle vallásos és társadalmi kérdéseket ismertető munkák) részesülnek.

Lépjén be mindenki a Kálvin-Szövetségbe, a ki jó reformátusnak tartja magát!

Minden háztartásban, szegény és gazdagnál,
egyaránt használják:

a világhírű JOHN-féle házi

GŐZMOSÓGÉPET.

Hetenként előre közzétett más-más családnál nyilváros próbamosásokat rendezünk, melyhez az érdeklődő hölgy közönséget szivesen látjuk. Vakitó fehér ruha, teljes ruhakimelés, 75° idő-, pénz- és munkamegtakarítás. Kimerítő ismertetéssel szivesen szolgálunk. A gépek részletfizetésre is kaphatók:

FISCHER GYULA és FIAI, erdélyrészi vezérképviselősnél,
Maros-Vásárhelyt.